

Η Καθαρά Δευτέρα ονομάστηκε έτσι γιατί οι Χριστιανοί «καθαρίζονται» πνευματικά και σωματικά. Είναι μέρα νηστείας, η πρώτη από τις συνολικά 40 που διαρκεί η Σαρακοστή, όσες ήταν και οι μέρες νηστείας του Χριστού στην έρημο. Η Κυριακή πριν την Καθαρά Δευτέρα ονομάζεται «της Τυροφάγου» επειδή είναι η τελευταία μέρα που τρώμε γαλακτοκομικά.

Τι γιορτάζουμε

Την ανάταση του πνεύματος μέσω της κάθαρσης του σώματος. Καλούμαστε να αφήσουμε πίσω όλες τις αμαρτωλές συνήθειες, συμπεριλαμβανομένων και των μη νηστίσιμων, φαγητών, καθαρίζοντας με τον τρόπο αυτό την ψυχή και το σώμα μας. Οι καρναβαλικές εκδηλώσεις τελειώνουν με τα κούλουμα και το πέταγμα του χαρταετού. Με τον όρο κούλουμα, εννοούμε τη μαζική έξοδο του κόσμου στην ύπαιθρο και τον εορτασμό της Καθαρής Δευτέρας έξω στην φύση. Τα κούλουμα είναι γνωστά και σαν κούλουμπα, κούμουλες, κουμουλάθες ή κούμουλα.

Τα έθιμα ανά την Ελλάδα

Η ημέρα της Καθαρής Δευτέρας γιορτάζεται σε όλη την Ελλάδα, με λουκούλλεια γεύματα με λαγόνα, δηλαδή άζυμο ψωμί που παρασκευάζεται μόνο εκείνη τη μέρα, ταραμά χαλβά, θαλασσινά, λαχανικά, ελιές και όσπρια χωρίς λάδι.

Κύρια έθιμα σε όλη την Ελλάδα είναι το πέταγμα του χαρταετού, αλλά και το λεγόμενο Γαϊτανάκι, έθιμο που έφεραν από τη Μικρά Ασία οι πρόσφυγες.

- Στην Χίο αναβιώνει το Έθιμο του Αγά με τις ρίζες του στην Τουρκοκρατία, όπου σε ένα θεατρικό ο Αγάς ως δικαστής, καταδικάζει με χιούμορ τους θεατές.
- Οι κάτοικοι του Πόρου καθαρίζουν τα μαγειρικά σκευάσματά τους από τα λίπη των κρεάτων που καταναλώθηκαν τις Απόκριες σε ένα έθιμο που αποκαλείται ξάρτυσμα.
- Στην Κέρκυρα λαμβάνει μέρος ο Χορός των Παπάδων όπου οι ιερείς στήνουν χορό που ακολουθείται από τους γέροντες.
- Στην Κάρπαθο οδηγούνται στο Λαϊκό Δικαστήριο Ανήθικων Πράξεων από τους Τζαφιέδες, δηλαδή τους χωροφύλακες, οι κάτοικοι που αντάλλαξαν απρεπείς χειρονομίες, ώστε να αποδοθεί δικαιοσύνη από τους σεβάσμιους της πόλης.
- Το αλευρομουτζούρωμα στο Γαλαξίδι, όπου οι καρναβαλιστές πασαλείφονται με αλεύρι και χορεύουν κυκλικά.
- Στη Μεθώνη Μεσσηνίας γίνεται του Κουτρούλη ο γάμος, αναπαράσταση ενός πραγματικού γάμου του 14ου αιώνα, ενώ στη Νέδουσα οι αγρότες προσκαλούν την ευημερία με το αγροτικό καρναβάλι τους.
- Στη Βόνιτσα ένας αχυρένιος ψαράς δεμένος σε γαίδαρο γυρνώντας μέσα από το χωριό καταλήγει σε μια φλεγόμενη βάρκα
- Στη Θήβα λαμβάνει μέρος ο Βλάχικος γάμος όπου ξυρίζεται ο γαμπρός για να παντρευτεί κάποιον άντρα συγχωριανό του μεταμφιεσμένο σε νύφη.

- Οι Μουτζούρηδες στο Πολύσιπο Βιστωνίδας, μουτζουρώνουν με κάπνα τους επισκέπτες του χωριού.

Δημήτρης, Γ1